

Opinia do ustawy
o ujawnieniu w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości Skarbu Państwa
oraz jednostek samorządu terytorialnego
(druk nr 533)

I. Cel i przedmiot ustawy

Celem ustawy jest doprowadzenie do uporządkowania stanu prawnego nieruchomości Skarbu Państwa oraz nieruchomości jednostek samorządu terytorialnego i tym samym wyeliminowanie stanu będącego wynikiem zaniedbań i braku należytej troski o ten majątek. Wiąże się to również z potrzebą zwiększenia standardu ochrony praw rzeczowych, na obszarach włączonych w granice Państwa Polskiego, które z mocy samego prawa po drugiej wojnie światowej, przeszły na własność Skarbu Państwa.

Uporządkowaniu stanu wieczystoksięgowego w myśl ustawy służyć mają następujące działania:

- 1) inwentaryzacja całości mienia poprzez utworzenie wykazów nieruchomości państwowych i komunalnych na poziomie powiatowym, sporządzanych przez starostów w ramach zadania zleconego z zakresu administracji rządowej,
- 2) sporządzenie przez wojewodów zestawień zbiorczych,
- 3) sporządzenie zestawienia dla całego kraju przez ministra właściwego do spraw administracji publicznej.

Dane zgromadzone w ramach powyższych działań, dla których ustawa określa terminy ich wykonania, mają umożliwić kontrolę wykonywania dalszych działań, tj:

- 4) niezwłoczne ujawnienie przez organy i jednostki gospodarujące mieniem Skarbu Państwa praw do nieruchomości w księgach wieczystych,

- 5) w niektórych sytuacjach obowiązek uzyskania orzeczenia sądowego stwierdzającego nabycie własności z mocy prawa (dotyczy to nieruchomości objętych dekretem z dnia 8 marca 1946 r. o majątkach opuszczonych i poniemieckich),
- 6) obowiązek składania comiesięcznych sprawozdań z wykonania ustawowych obowiązków,
- 7) obłożenie sankcją kary pieniężnej nakładanej przez wojewodę z tytułu zaniedbania obowiązków ujawniania w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości przez ustawowo zobowiązany podmiot.

Ponadto ustawa zobowiązuje starostów do prowadzenia działań na rzecz mieszkańców powiatu ułatwiających im ujawnianie ich praw rzeczowych w księgach wieczystych.

Z zakresu przedmiotowego ustawy wyjęte zostały grunty objęte przepisami dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności gruntów na obszarze m. st. Warszawy.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Nowelizacja wypracowana została na podstawie projektu rządowego – druk nr 2107, z dnia 29 sierpnia 2007 r., skierowanego do pierwszego czytania do Komisji Nadzwyczajnej do rozpatrzenia projektów ustaw związanych z koalicyjnym programem rządowym 'Solidarne Państwo'. Zaproponowane w projekcie rozwiązania uległy jedynie nieznacznym modyfikacjom o charakterze techniczno-legislacyjnym i doprecyzowującym na etapie prac legislacyjnych w pierwszym i drugim czytaniu.

Z rządową inicjatywą zbiegła się inicjatywa Senatu uchwalona na 38 posiedzeniu, tj. projekt ustawy o skutkach wygaśnięcia praw rzeczowych na nieruchomościach, które weszły w granice Rzeczypospolitej Polskiej po II Wojnie Światowej, ujawnieniu w księgach wieczystych prawa własności Skarbu Państwa oraz o zmianie ustawy - Przepisy wprowadzające kodeks cywilny oraz ustawy o księgach wieczystych i hipotece. Projekt senacki jest zbieżny co do celów z opiniowaną ustawą, nie był jednak rozpatrywany przez Sejm, bowiem uchwalony został po zakończeniu prac Sejmu na pierwszym etapie.

Nowelizacja, w myśl opinii Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej, nie jest objęta prawem unijnym.

Ustawa nie budzi zastrzeżeń legislacyjnych.

Hanna Kaśnikowska

Główny specjalista ds. legislacji

